

γράφων βραδύτερον περί αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀλέξιον παρεκάλει τὸν βασιλέα νὰ συνδράμῃ πάσῃ δυνάμει τὸ ἐπιχείρημα, οὐδόλως μνημονεύων τῶν ὑποτιθεμένων ἐκείνων αὐτοῦ αἰτήσεων; Τὸ ἀληθές, τὸ βέβαιον, τὸ ἀναμφισβήτητον εἶναι ὅτι πάντα τὰ περὶ ἱκετηρίων ἐπιστολῶν καὶ πρεσβειῶν θρυληθέντα ἐν τῇ Δύσει ἀνεπλάσθησαν ἅπλως ἵνα δώσῃσι πρόσχημά τι δικαίου εἰς τὴν ἐπεχειρήσιν τῶν Σταυροφόρων, ἦτις ἐγένετο μᾶλλον κατὰ τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους ἢ κατὰ τῶν ἐν Συρίᾳ μωαμεθανῶν (1).

Τὸ μέγα τοῦτο κίνημα τῆς Δύσεως κατὰ τῆς Ἀνατολῆς παρεσκευάσθη, ὡς προεξηγήσαμεν, διὰ ποικίλων καὶ προαιωνίων πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν συμφερόντων Ἐννοεῖται μὲν ὅτι, καθὼς πάντοτε συμβαίνει, συνετέλεσαν εἰς τοῦτο καὶ πολλὰ δευτερεύοντα αἰτία ἄλλὰ βεβαίως μεταξὺ τῶν δευτερευόντων τούτων αἰτίων οὐδένα ἀποχωρῶντα λόγον ἔχομεν νὰ περιλάβωμεν τὰς ὑποτιθεμένας ἐπιστολάς καὶ πρεσβείας τοῦ Ἀλεξίου. Καὶ ἤδη ἐρχόμεθα νὰ ἱστορήσωμεν διὰ βραχέων τὰς εἰδικὰς περιπετείας αἰτινες παρεσκευάσαν τὴν πρώτην σταυροφορίαν. Μέχρις ἐσχάτων ἐπρεσβεύετο ὅτι τῷ 1093 καὶ 1094 εἶχεν ἀπέλθει ὡς προσκυνητὴς εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ ἐκ τῆς γαλλικῆς πόλεως Ἀμβιανοῦ καταγόμενος ἐρημίτης Πέτρος. Ἰδὼν δὲ ὅποσα καὶ ὅποια οἱ χριστιανοὶ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης πόλεως ἔπασχον δεινὰ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τότε τῆς Παλαιστίνης ἀγγίων Τούρκων, συνενοήθη μετὰ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἐντολὴν νὰ προτρέψῃ ἐπανερχόμενος εἰς Εὐρώπην τοὺς χριστιανοὺς τῆς Δύσεως διὰ πανηγυρικοῦ κηρύγματος νὰ δράμωσιν εἰς βοήθειαν τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀδελφῶν αὐτῶν. Ἀλλὰ τὴν σήμερον κατέστη βέβαιον ὅτι ὁ Πέτρος δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ μέχρι Παλαιστίνης, καὶ ὅτι, ποθῶν νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, προεκάλεσε μετὰ τὴν εἰς Εὐρώπην ἐπιστροφὴν του τὸ ἐπὶ ἀπελευθερώσει τοῦ ἁγίου Τάφου κίνημα, προτείνων καὶ τινὰς ἐπιστολάς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον γνησίας. Ὁπωσδήποτε ἐπανελθὼν εἰς Ἰταλίαν ὁ Πέτρος ἐπορεύθη πρὸς τὸν πάπαν Οὐρβανὸν Β', ὅστις μετὰ τὸν ἐν ἔτει 1085 θάνατον τοῦ Γρηγορίου Ζ' καὶ τὴν βραχεῖαν ἀρχιερωσύνην τοῦ πρώτου αὐτοῦ διαδόχου Βίκτωρος Γ' ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ τῆς Ρώμης θρόνου ἀπὸ τοῦ Μαρτίου μηνὸς 1088. Ἀμφότεροι οἱ τοῦ Γρηγορίου διάδοχοι οὗτοι ἐξηκολούθουν δυστρόπως πολιτευόμενοι πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐλὴν καὶ ἐκκλησίαν. Ὁ Βίκτωρ Γ' δι' ἐπιστολῆς γραφείσης πρὸς τὸν Ἀλέξιον τῷ 1086, ἀφοῦ παρεπονεῖτο περὶ τῶν τελῶν τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς προσκυνητὰς τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ τῶν ἄλλων συμβαινόντων αὐτοῖς ἀποπημάτων, προέτρπε τὸν βασιλέα νὰ μὴ λησμονῆ ὅτι ἡ ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία εἶναι ἡ πρώτη τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἰδία αὐτοῦ μήτηρ ἦν ὀφείλει πάντοτε νὰ εὐλαβῆται. Ὁ δὲ Οὐρβανὸς Β' ὀλίγας ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως αὐτοῦ ἡμέρας εἶχε πέμψει εἰς Κωνσταντινούπολιν δύο ἀποκρισιαρίους ἵνα παραστήσωσι τῷ βασιλεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταναγκάξῃ τοὺς Λατίνους τοὺς ἐν τῷ κράτει αὐτοῦ οἰκοῦντας εἰς παραδοχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ δόγματος καὶ νὰ ἀπαγορεύῃ αὐτοῖς τὴν χρῆσιν τῶν ἀζύμων. Εἰς ταῦτα εἶχεν ὁ Ἀλέξιος ἀπαντήσῃ ὅτι παρακαλεῖ τὸν πάπαν νὰ ἔλθῃ μετὰ θεολόγων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἵνα συγκροτηθῇ αὐτόθι σύνοδος ἐπιτηδεῖα πρὸς λύσιν τῶν διαφορῶν τούτων. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ πάπας δὲν συνήρπεν εἰς τὴν συγκρότησιν τοιαύτης συνόδου καὶ τοῦτο

(1) Τοῦτο βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ δισχυρισθῶμεν περὶ τῶν βουλευμάτων καὶ τῶν ἠθικῶν ἐλατηρίων τῶν ἡγεμόνων τῆς α' σταυροφορίας (ἐξαιρουμένων τῶν Νορμανδῶν τῆς Κάτω Ἰταλίας, πολεμίων διατελούντων διηλεκτῶς πρὸς τὸ ἡμέτερον κράτος). Ἄλλ' οἰαδήποτε καὶ ἂν ἦσαν τὰ φρονήματα καὶ βουλεύματα ἐκεῖνα καὶ τὰ ἠθικὰ ἐλατήρια, ἡ τροπὴ αὐτῶν πρὸς μισελληνικὰ καὶ πολέμια πρὸς τὸ κράτος φρονήματα καὶ πράξεις ἦν λίαν εὐκολος καὶ φυσικὴ, ὡς ἐκ τῆς συνδρομῆς πολλῶν τότε καιρικῶν περιστάσεων.

